

Stand van zaken arbeidsmarktregio Midden-Utrecht Najaar 2024

Met resultaat bouwen we verder aan een sterke arbeidsmarktregio Midden-Utrecht

Geachte leden van de raad,

In deze brief informeren wij u over een aantal ontwikkelingen van het regionaal werkbedrijf van onze arbeidsmarktregio Midden-Utrecht, ook wel de Utrechtse Werktafel (UWT) genoemd. Zoals afgesproken in de vorige raadsinformatiebrief (najaar 2023) aan de gemeenteraden in de arbeidsmarktregio komen we terug op de voortgang binnen de arbeidsmarktregio en schetsen we een beeld van de kansen die we zien voor het steviger uitbouwen van de regionale samenwerking.

De Utrechtse Werktafel benut de kracht van samenwerking om grote vraagstukken op te pakken en veranderingen te bewerkstelligen op de arbeidsmarkt. Dit gebeurt door kennis en kunde uit de regio te bundelen (zowel op inhoud als personele krachten) en het gezamenlijk inzetten van regionale middelen en subsidies om projecten te financieren.

Deze brief is opgebouwd in drie thema's waarop binnen de arbeidsmarktregio wordt samengewerkt: mee (blijven) doen op de arbeidsmarkt voor de doelgroep met een kwetsbare arbeidsmarktpositie, werkgevers helpen om extra kansen te creëren en breed investeren op het verbeteren van de werking van de regionale arbeidsmarktinfrastructuur.

De doelgroep met een kwetsbare arbeidsmarktpositie

Anderstaligen

Onze arbeidsmarktregio kent veel inwoners die een andere taal spreken zoals asielzoekers, statushouders en arbeidsmigranten. In gezamenlijkheid proberen we deze doelgroepen te bedienen en op innovatieve manieren de aansluiting op de regionale arbeidsmarkt te vergroten. Bijvoorbeeld door een specifieke banenmarkt te organiseren voor anderstaligen.

Deze zomer 2024 is ook een regionaal verbinder statushouders gestart. Deze verbinder brengt het re-integratie aanbod voor deze doelgroep van verschillende organisaties zoals gemeenten, UWV en het COA, in kaart en gaat zorgen voor een betere ontsluiting van dit aanbod. Hierdoor hebben we beter in beeld wat ingezet kan worden voor deze doelgroep en kan er binnen de arbeidsmarktregio beter gebruik gemaakt worden van elkaars aanbod en netwerk. Waar mogelijk wordt aangesloten bij het landelijke plan van aanpak 'Statushouders aan het werk'¹.

De pilot Jobhunting@AZC is een voorbeeld van een project gericht op anderstaligen en gefinancierd door de arbeidsmarktregio. Sinds het voorjaar van 2024 zijn twee regionaal opererende jobhunters aanwezig op verschillende AZC's in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht. Zij spreken met kandidaten die al een verblijfstatus hebben en kandidaten zonder verblijfsstatus. Door de kandidaten vroegtijdig deel te laten nemen op onze arbeidsmarkt kunnen zij sneller stappen zetten. Omdat het soms nog onduidelijk is in welke gemeente de kandidaat komt te wonen, loont het om dit bovenregionaal op te pakken.

In het afgelopen halfjaar zijn ruim 200 kandidaten gesproken waarvan er 75 aan het werk zijn gegaan dankzij het project. Er wordt samengewerkt met partners op het gebied van taal, gemeenten, UWV en werkgevers om een passende plek te vinden en juiste ondersteuning te bieden. Vanuit het Rijk en andere gemeenten in het land is er veel interesse in de werkwijze en resultaten binnen arbeidsmarktregio Midden-Utrecht.

Kwetsbare jongeren

Ondanks de krappe arbeidsmarkt zijn veel jongeren nog steeds kwetsbaar in hun overstap naar- of op de arbeidsmarkt. Sommige jongeren tussen de 16 en 27 jaar hebben bijvoorbeeld geen startkwalificatie of hebben moeite om werk te vinden of te behouden.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/03/09/plan-van-aanpak-statushouders-aan-het-werk>

Binnen het regionaal actieplan jeugdwerkloosheid (RAJ) worden al enkele jaren op regionaal niveau initiatieven ontplooid voor deze jongeren. Dit is een samenwerking tussen de domeinen Werk en Inkomen en Onderwijs. Het huidige lopende programma loopt eind dit jaar af.

De samenwerking krijgt een structureel karakter dankzij de wetswijziging 'van school naar duurzaam werk'² die vanaf september 2025 in werking treedt. Deze wijziging omvat een pakket aan maatregelen waarmee jongeren die dit nodig hebben, begeleiding krijgen bij de overstap van school naar werk en bij (dreigende) werkloosheid. Het doel is een doorlopende aanpak van school naar duurzaam werk voor jongeren tot 27 jaar. Regionaal betekent dit dat we het programma voor de arbeidsmarktregio afstemmen op het SchoolWerkt-programma en zowel bestuurlijk als ambtelijk de verbinding versterken met bijvoorbeeld de contactschool en doorstroompunt coördinator. Succesvolle initiatieven uit het RAJ worden waar mogelijk in dit nieuwe programma voortgezet.

Een van deze initiatieven zijn bijvoorbeeld de 5 professionals actief die lifecoaching bieden. Zij werken op het verbindende vlak tussen onderwijs en werk en inkomen. Gezamenlijk hebben zij al meer dan 60 jongeren ondersteund door intensief en proactief begeleiding aan jongeren te bieden die zijn vastgelopen in het onderwijs of geen aansluiting kunnen vinden op de arbeidsmarkt. Door regionaal gezamenlijk een instrument (door) te ontwikkelen, professionals op te leiden en intervisie te bieden vergroten we het succes.

Arbeidsbeperkten en psychisch kwetsbaren

Er zijn steeds meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk³. Echter zien we dat er ook nog groepen mensen zijn die achter blijven. Door regionaal onze krachten te bundelen en samen te werken met bijvoorbeeld zorgpartijen zetten wij ons in om de arbeidsparticipatie van deze doelgroep te vergroten.

Een van deze groepen zijn mensen met een psychische kwetsbaarheid. Binnen het project Hoofdzaak Werk zetten we in op gezamenlijke begeleidingstrajecten naar werk voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Dit doen we door bestaande kennis te verspreiden, te benutten en effectief bewezen re-integratiemethoden zoals IPS⁴ in te zetten. Helaas bleken deze trajecten niet voor iedereen toegankelijk. Dankzij een regionale financiële impuls worden nu regionaal-ontwikkelde 'sterk met werk' trajecten ingezet voor de doelgroep die niet in aanmerking komt voor IPS. Het 1-jarige Sterk met Werk traject richt zich primair op het toeleiden naar regulier werk of een werk-leer traject van personen met psychische klachten die onder de Participatiewet vallen. De methode is vergelijkbaar met het IPS-traject: er wordt samengewerkt met hulpverleners en de inzet is om snel tot plaatsing over te gaan. Vanuit de arbeidsmarktregio zijn 90 sterk met werk trajecten mogelijk gemaakt. Ruim de helft specifiek voor jongeren gericht op zowel werk als scholing. En ongeveer 40 voor inwoners ouders dan 27 jaar. De trajecten zijn vanaf Q2 gestart en nagenoeg allen ingevuld op dit moment. De eerste geluiden en resultaten zijn positief. Eind 2024 vindt de eerste evaluatie plaats.

Doelgroep werkgevers

De in 2022 getekende bestuursopdracht (van bestuurders UWT aan de directeurs) en wijzigingen in de wet SUWI zijn de basis voor het vormgeven van de regionale werkgeversdienstverlening. De dienstverlening vanuit een regionaal werkgeversservicepunt krijgt steeds meer vorm. Er ligt een actieplan tot eind 2024 om dit nog te verstevigen. Professionals uit de regio werken intensiever samen, maken samen plannen en er is een werkproces voor regionale bemiddeling opgesteld. Doorlopend worden succesvolle regionale banenmarkten georganiseerd die aansluiten op de doelgroepen.

Een van de andere belangrijke speerpunten was het harmoniseren van de werkgeversinstrumenten in de regio. Werkgeversinstrumenten zijn regelingen en voorzieningen die werkgevers aan kunnen vragen voor werknemers met een ondersteuningsbehoefte.

² <https://wetgevingskalender.overheid.nl/Regeling/WGK013026>

³ <https://www.uvw.nl/nl/nieuws/meer-mensen-met-arbeidsbeperking-aan-het-werk>

⁴ <https://www.werkenmetips.nl/wat-is-ips/>

Om deze te harmoniseren moesten ook verordeningen en beleidsregels worden aangepast. Bijna alle gemeenten hebben het besluitvormingsproces doorlopen en er is gezamenlijk afgesproken dat we vanaf 1 juli 2024 de werkgeversinstrumenten geharmoniseerd aanbieden. Hierdoor merken werkgevers in onze arbeidsregio geen onderscheid meer als het bijvoorbeeld gaat om de duur van een proefplaatsing of de voorwaarden voor jobcoaching.

Verbetering werking arbeidsmarktregio infrastructuur

Om werkenden, werkzoekenden en werkgevers te kunnen helpen is een goed werkende arbeidsmarktinfrastructuur nodig. Dit behelst bijvoorbeeld goede bestuurlijke afstemming, inrichting van processen en systemen en de ontsluiting van dienstverlening.

Op 29 april jl. is de kamerbrief 'Hervorming Arbeidsmarktinfrastructuur'⁵ verstuurd. Deze brief geeft meer inzicht in de door het ministerie beoogde veranderingen voor de arbeidsmarktinfrastructuur. Het doel van de hervormingen is bovenal om de dienstverlening eenvoudiger en toegankelijker te maken voor werkenden, werkzoekenden en werkgevers. Daartoe worden in de brief diverse maatregelen benoemd waaronder de vorming van een werkcentrum, het versterken van de samenwerking in de arbeidsmarktregio en het herijken van de bestaande governancestructuur.

De Utrechtse Werktafel zet al langere tijd stappen vooruitlopend op de hervormingen. Zo is sinds het najaar van 2023 een programmamanager gestart voor de vorming van een werkcentrum. En zetten verbonden partijen aan de Utrechtse Werktafel zich dagelijks in om te zorgen dat alle inwoners en werkgevers binnen de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht kunnen meedoen in een goed werkende arbeidsmarkt.

Het herijken van de bestaande governancestructuur is de belangrijke volgende stap in dit proces. We zijn momenteel bezig met het samenstellen van een zogeheten regionaal beraad dat de huidige Utrechtse Werktafel vervangt. Het regionaal beraad bestaat uit gemeenten, UWV, SBB, sociale partners en onderwijspartijen. Dit beraad zal ook opdracht geven tot het opstellen van een nieuwe meerjarenagenda voor onze arbeidsmarktregio. Dit biedt ruimte om de ambities te herijken en gezamenlijk plannen op te stellen die aansluiten bij huidige- en toekomstige situatie op de arbeidsmarkt.

Zoals beoogd wordt in de kamerbrief werken we hard aan de start van het Werkcentrum Midden-Utrecht in 2025. Het Werkcentrum dient als toegangspoort voor dienstverlening van een publiek-private netwerksamenwerking. Werkenden en werkzoekenden kunnen bij het Werkcentrum terecht met vragen over werk en scholing, en werkgevers met vragen over personeelsvraagstukken. Het Werkcentrum geeft algemene informatie en advies. Als dat nodig is, brengt het Werkcentrum mensen ook in contact met dienstverleners die hen passende dienstverlening kunnen bieden. Dienstverlening vanuit het bestaande Regionaal Mobiliteitsteam (RMT), LeerWerkLoket (LWL) en Werkgeversservicepunt (WSP) worden ontsloten via het Werkcentrum. Deze merknamen verdwijnen op termijn.

Gelet op de huidige ontwikkelingen rondom de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur zal worden herzien hoe u als raad het best geïnformeerd kan worden over de ontwikkelingen in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht. We verwachten hier in Q2 2025 bij u op terug te komen.

Namens de Utrechtse Werktafel,
Wethouder Ellie Eggengoor (namens WIL) – Gemeente Nieuwegein
Wethouder Jeroen Brouwer (namens RSD-KRH) – Gemeente Wijk bij Duurstede
Wethouder Walther Kok (namens Ferm Werk) – Gemeente Oudewater
Wethouder Karin van Vliet – Gemeente Stichtse Vecht
Wethouder Linda Voortman – Gemeente Utrecht
Abdel Zariouh – Waarnemend rayonmanager UWV

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/04/29/kamerbrief-hervorming-arbeidsmarktinfrastructuur>